

پاسخ نامه اصول فقه

سوال 71 

◆ عناصر استحباب

1. طلب فعل از شارع → یعنی شارع می خواهد کاری انجام شود.

2. عدم الزام → اگر ترک شود عقاب ندارد.

3. وجود ثواب بر انجام → در صورت امتثال، پاداش اخروی دارد.

4. جواز ترک → مکلف می تواند انجام ندهد و معاقب نمی شود.

مثال ✨

نماز نافله

سلام کردن

صدقه دادن

سوال 72 ✓

واجب → امر الزامی، ترک آن عقاب دارد

مستحب → امر غیر الزامی، ترک آن عقاب ندارد ولی
انجامش ثواب دارد

مباح → نه ثواب و نه عقاب

مکروه → ترک آن بهتر است، انجامش عقاب ندارد

سوال 73

♦ اقسام استحباب

1. استحباب نفسی

عملی که خود آن مستقلاً مطلوب شارع است.

مثال: نماز شب، صدقه دادن.

2. استحباب غیری

عملی که مطلوب شارع است به خاطر مقدمه بودن

برای یک واجب یا مستحب دیگر.

مثال: وضو گرفتن برای نماز مستحبی.

3. استحباب عینی

انجام آن بر هر مکلف به طور فردی مطلوب است.

مثال: گفتن سلام.

4. استحباب کفایی

اگر یک نفر انجام دهد، از بقیه ساقط می شود.

مثال: جواب سلام، تشییع جنازه.

اصل تأخر حادث یعنی: در شک بین همزمانی و تأخر، حکم به تأخر می‌کنیم.

1 → مربوط به اصل عدم است

3 → مربوط به تعارض ادله

4 → خارج از بحث

سوال 75 

یقین: «الف» مالک بوده.

شک: آیا انتقال به «ب» همزمان بوده یا بعداً؟

طبق اصل تأخر حادث → حادث جدید (انتقال به «ب») مؤخر فرض می‌شود.

بنابراین ملکیت «الف» باقی است تا زمانی که انتقال بعدی ثابت شود.

سوال 76

یقین سابق (طهارت دیروز) حجت است.

شک امروز «ساری» نمی‌شود تا آثار گذشته را باطل کند.

لذا نماز دیروز صحیح است.

سوال 77

1 → تعارض ادله است

2 → تزاحم واقعی در مقام عمل

3 → مربوط به اصل عدم است

4 → مربوط به قاعده یقین

سوال 78

تقیید شرط یا محدودیت همراه عام آمده باشد

(مثلاً: «صوموا إلا المرضی» در همان نص)

تخصیص منفصل دلیل عام آمده و بعداً دلیل خاص

به صورت جداگانه می آید (همان مثال بالا، اگر دلیل

خاص جدا بیان شود)

نسخ حکم قبلی را باطل می کند

اجماع توافق فقها بر یک حکم

< نکته: در این مثال، اگر استثنا در همان نص بیاید →
تقیید؛ اگر جدا و مستقل بیان شود → تخصیص
منفصل.

سوال 79

حکومت = قدرت شارع یا حاکم مشروع برای اجرای
احکام و الزام مکلف

گزینه 1 → درست است

سایر گزینه‌ها → مربوط به ادله یا اختیار فرد هستند

سوال 80

ورود = اطلاع مکلف از حکم و شروع زمان تکلیف

گزینه 1 → درست است

سایر گزینه‌ها → اشتباه، چون تکلیف قبل از ورود قابل
اعمال نیست

